

2Timoteo **Timoteo veize Paulo'a** **Mirihire'e So'ağa Aheuğa** **Ihore Goe'a**

So'a 'ahi'e Paulo'a Roma zamağano ġu'a neğano Timoteo veize mirihiro. Timoteo'e Paulo teite haramo ragaviro zu Paulo dananiro. Timoteo'e Efeso ekalesia ibitozinu ebu Paulo'a ibite ani veize so'a 'ahoga tuğuriro. So'a 'ahi'e Timoteo veize mirihire'e so'ağa aheuğa. Paulo'a ane rune madağa'e hanitire'e ederadu ane ubuga teigirote'e tahi'ağa iziga, Timoteo mazao ġonagano iraduguniro. Ani'e Timoteo'a Keriso ġoere huga ekalesia 'aune ihozifine ġoreniro. Aduga zamağano Keriso mazao fie'ena'a, zamağa obone giganoga veize zu ġoere huga obone'ena'a, edau giganoga veize inaraniro. Ebu Timoteo'e Efeso ekalesia ibitozi'ete'e vazeğa radu faine gauite'e moneo iraduguniro.

¹ Eġe, Paulo'a so'a 'adi mirihe'ohe. E'e Badi'a'a uratadu Keriso Iesu apostolo vazeğano reiro. Badi'a'a Keriso Iesu u'ano vaze ġabozi'uma rae ġoitorire'e ġoe'a eġe'a haramifine eġe ohotiro.

² So'a 'adi'e eġe zamarone ubude Timoteo veize mirihe'ohe.

Badi'a emeġe Mama zu emeġe Zuhi'a Boro Keriso Iesu'a ġae mazao manoga, vetuğa zu zama roġeğa ġane'eno'i.

Badi'a mazao Manoga Tauḡi reiro zu Timoteo Inaraniro

³ Eḡe vouḡa teige, e zamarone duduḡano zu deheḡano Badi'a veize gaue'ohe. Ebu e ohere zu madai kurau'etene, iḡaiḡa ḡa zamare'ena'a Badi'a mazao manoga tauḡi ra'ohe.

⁴ E ḡa'a ibite niarote'e zamare'ena'a ḡia'ihī ra'ohe, mazaḡa e ḡa horo'ine matu'e ruda'uma.

⁵ E ḡae'a zamaḡo nidu'a hina Iesu mazao fie'ete'e bare zamare'ohe. Aḡiḡu roḡaeḡa Loisi zu vi'u Eunike'a ibite firo, ebu ḡae zuni zeḡe hegotadu izidi hube hune Iesu mazao fie'ete'e e edere hune'ohe.

⁶ E'e u'ano, ḡa 'ahi bare zamaroga veize ḡa'ohe. Eḡe'a ḡae rana 'evorehe tirote'e madaḡano Badi'a'a ḡanirote'e ḡahunoneḡa ago dauno'i ebu e'e hina 'aune inare gauo'i.

⁷ Badi'a'a rifirote'e Viga'e mene riho zamaroneḡa, rehano ane gigi'a, vase zamare borofe'ete'e, ebu eme'a bare haḡai sau'a hezaho-hau'ete'e zamaroneḡa.

⁸ E'ano'o ḡa'a emeḡe Zuhi'a Boro moneo rae fureranoga ago mazagaro'o'i, ebu ani u'ano e ḡu'a neḡano radiu'ete'e moneo ago mazagaro'o'i. Rehano Badi'a inaraḡa hina Iesu hari manoga haramifine, ḡae zuni eḡe teite aduga mo'i.

⁹ Badi'a'a eme ḡabofiro zu eme'a zaḡozaḡe radifine hufiro. Ani'a 'ouge haḡairota'a'e mene emeḡe'a haḡairote'e haḡaiḡa u'ano, rehano ane urao emeḡe mazao manoga fureniro. Manoga a'e 'izema mada ḡadaheḡano Keriso Iesu mazono'o Badi'a'a rifiro.

¹⁰ Ebu emeḡe ḡabofe'ete'e vazegā, Keriso Iesu'a rahao fureranadu manogā e'e'a fureraro. Keriso'a rune inaraḡa ruiniro, zu ane hari manogā hina mene ruhuratite'e ḡaboneḡa tuḡutuḡu deheru ihofiro.

¹¹ E hari manogā 'ahi haramifine, Iesu'a e'e haramo vazegāno zu apostolo vazegāno zu ihore vazegāno ohohiro.

¹² E'e u'ano, e izidi 'ahige aduga hide'ohe, rehano e mene mazagarohē'ohe. Mazaḡa e edegā hune, eḡe'a mae ḡihine'ete'e vazegā'e iniu, zu e'a ḡabonehe harote'e u'ano* ani'a ḡabonehe faine taufi'uma, onamo mada ḡonaga.

¹³ Ḡa eḡe mazaono'o ihore huga igiro. Ihore a'e ḡa Keriso Iesu teite tiburanadu ani mazao fie'ena'a zu vase zamare borofe'ena'a, hegote hunite'e ihoreḡa rae zamaro'i.

¹⁴ Emeḡe teite tiburū radiu'ete'e Vine Zaḡoḡani'a ḡa dana'e'e 'ahine, Badi'a'a ḡanirote'e ihoreḡa huga faine hegoto'i.

¹⁵ Ḡa edegā, Asia haba'ano ekalesia azaḡa nidu'a eḡe muhihe iḡuniro. Zeḡe bo'aḡano Fugelo ebu Heremogene zuni eḡe muhihe iḡuniro.

¹⁶ E Zuhi'a Boro'a Onesiforo ane neo tiburū radiu'ete'e azaḡa vetuḡazoga veize kurau'ohe. Mazaḡa ani'a ḡae ḡehaḡa inarahiro ebu e ḡu'a neḡano radiu'ete'e moneo ani mene mazagaroniro.

¹⁷ Ani Roma arirotene, ragave eḡe vaḡihi rae ufeta inaradu ḡiahiro.

* **1:12 1:12** *ani'a inirota'a'e*

¹⁸ E Zuhi'a Boro'a barite'e madaḡano Onesiforo vetuḡanoga veize kurau'ohe. Ġa'e ani'a Efeso zamaḡano e ufeta danahirota'a'e hube hune edere'ohe.

2

Keriso Iesu veize Gaue'ete'e Utiḡa Vazeḡa Manoḡa

¹ Timoteo, eḡe ubude, Keriso Iesu teite tibu-ranadu ani'a ḡae mazao furene'ete'e manoḡaḡa zamaḡano inaro'i.

² Eḡe ihore ḡoe'a igirote'e azaḡa ḡehaḡa mazaono'o ḡae zuni eḡe ihore ḡoe'a igiro. Ġae'a igirote'e ihoreḡa ḡoe'a e'e iniu zamaze nidu'a hina gaue'ete'e azaḡa mazao ihozo'i, 'ouGINE zeḡe zuni vase 'ahoga'ahoga ihozoga'e idara'uma.

³ Ġa'e Keriso Iesu veize utite'ete'e uti vaseḡa manoḡa radu emeḡe teite ḡae zuni aduga mo'i.

⁴ Uti gauḡa haḡae'ete'e vaseḡani'a gau nunu veize mada mene hauḡe'ohe, mazaḡa ani'e uti vaseḡa ḡihi'aḡa matu'ohanoga veize uti gauḡa faine haḡaoga urate'ohe.

⁵ Iniu araho goroḡa mene hegote haḡae'ete'e vaseḡa'e naeḡa manoḡa mene hide'ohe.

⁶ Hihi azaḡa inare gaue'ete'e'a hirivirote'e ogomuḡa ibite hidi'uma.

⁷ Eḡe'a ra'ete'e ḡoe'a 'ahi faine zamaro'i, mazaḡa Zuhi'a Boro'a ḡa'e ḡoere e'e huga nidu'a faine ederifine dana'i'uma.

⁸ Eḡe'a haramirote'e hariḡa manoḡa idunaḡano, Davida mariga zu rune azaḡa

bo'aḡano bare iḡunirote'e vazegā, Iesu Keriso zamaro'i.

⁹ Eḡe'a hari manogā haramirote'e u'ano, e ḡonore vazegā teige ḡu'a neḡano mae ohohadu aduga hide'ohe. Rehano Badi'a ḡoere'e ḡu'a neḡano 'uoga'e mene idaḡa.

¹⁰ E'ano'o Badi'a'a ohotirote'e azaḡa veize e ḡau nidu'a moneo zamahe obone gigane'ohe. 'Ougadu zeḡe zuni Keriso Iesu mazao fiadu ḡabone hidi'uma ebu ane teite ḡihi'a hune rae ra'ena'a, radiu tuḡutuḡi'uma.

¹¹ Ḡoere 'ahi'e huga:

Eme'a Keriso teite rudaro reine,
ani teite ḡabodi'uma.

¹² Eme'a aduga nidu'a zamaḡano zamafe obone giganine,
ani teite zuhi'azi'uma.

Eme'a ani o'onine,
ani zuni eme o'ofi'uma.

¹³ Eme'a ani mazao mene fine zuni,
ani'a zamaḡa nidu'a hina haḡae onami'uma,
mazaḡa ani'e iḡaiḡa duduḡa radu ane
ḡoitore ḡoe'a o'onoga'e mene idaḡa.

Badi'a'a mae Ḡihine'ete'e Gau Vazegā

¹⁴ E'a ḡa'ete'e ḡoe'a 'adi ekalesia azaḡa bare ihozo'i. Ḡoere u'ano mene rotetoga veize Badi'a ubumao riḡa iraduguzo'i. Roteto'e huga o'o'a, ebu e'e igi'ete'e azaḡa'e ruize'ohe.

¹⁵ Ḡa'e Badi'a ḡoere huga duduḡano ihozo'i zu ḡauni 'ahoga moneo ago mazagaro'o'i. Ebu Badi'a'a mae ḡihine'ete'e gau vazegāno rouga veize zamaḡo nidu'a hina inaro'i.

16 Badi'a mene gubane'ena'a, huga o'o'a gōe'a gōere'ete'e azağa mazaono'o vağino'i, mazağa ze gōere 'uguğa ra'ena'a, Badi'a mene ufeta gubani'uma.

17 Zeğē ihore'e borevo ugiğa teige ġarihe bororanadu vase sausaui'uma. Zeğē bo'ağano Humenaio ebu Fileto zuni 'ouge ihoze'ohe.

18 Anianine ihore huga modadu Badi'a'a eme runeono'o amahi bare ġabofiro rae ihoze'ohe zu vase nu'a fie'eta'a'e zeğē'a 'ue'ohe.

19 Rehano Badi'a gōere huga'e ne gadoğa riğa teige edau gigaru'ohe, ebu e'e rana 'ahige rae mirihiro, "Zuhi'a Boro'e ane vase edeğa,"☆ zu "Iniu Zuhi'a Boro hegote'ohe rae ra'ete'e azağa nidu'a sau'anono'o ġihuri'uma."☆

20 Ne boro manoğano'e mene golo siuvağa zu siliva siuvağa da'o, rehano ire siuvağa zu raha siuvağa zuni e'e. Golo siuvağa zu siliva siuvağa'e mada boroboro veize ma'ohe, ebu ire siuvağa zu raha siuvağa'e mada nidu'a veize ma'ohe.

21 Iniu'a sau'a modadu ane bare dehenine, siuva manomano teige, ne vazēğani'a ani avo teadu gau manoğa nunu hağai'fine ruhibi'uma, ebu ani'e ne vazēğa veize gau vazēğa manoğa re'uma.

22 Ġa'e tahi'a izigani'a hağaihi ra'ete'e hağaiğa sau'anono'o vağino'i. Ebu zama deheğa hina Zuhi'a Boro mazao umide'ete'e azağa teite, Badi'a ubumao hağai duduğa hağaoga, Keriso mazao fioga, vase zamaroga zu zama roğeğa veize inaro'i.

²³ Kauriḡa zu huga o'o'a ta'iroḡano ago 'auḡo'i, mazaḡa ḡa edeḡa, e'e u'ano roteto'a fureru'ohe.

²⁴ Zuhi'a Boro tuḡure vazega'e vase teite mene roteti'uma, vase nidu'a mazao manoḡa haḡai'uma, faine ihozi'uma, zu aduganono'o zamaḡa obone ti'uma,

²⁵ ebu ani hezahohau'ete'e azaḡa zuni zama manoḡa hina ihozi'uma. 'Ougine, Badi'a'a zeḡe zamao gauadu ze'e haḡaize sau'anono'o ḡihuri'uma ebu Badi'a'a ibitozeadu ḡoere huga ederi'uma.

²⁶ Diabolo'a ze'e 'ahirizeadu ze ani'a urate'ete'e gaḡa haḡaifine ibitoziro, rehano Badi'a'a danazadu ze zamare bari'uma ebu Diabolo mazaono'o fera'uma.

3

Mada ḡonagano Fureratite'e Haḡaiḡa Sau'asau'a

¹ Ḡa 'ahi edero'i. Mada ḡonagano aduga madaḡa hidi'uma.

² Vaze'a zeḡe da'o zamare borofi'uma, ze hadi ubumaḡa re'uma, zeḡe'a bare niguzi'uma, nize mae iti'uma, vase rae sausauzi'uma, nanu mama ḡoere mene igi'uma, manoḡa tauḡi rae mene re'uma, mene zaḡozaḡe radi'uma,

³ vase mene vetuḡazi'uma, vase haḡai sau'a mene rae modi'uma, vase rae sausauzi'uma, zeḡe'a bare haḡai sau'a mene hezahoha'uma, uti fu'a re'uma, haḡai manoḡa he'ehe'eni'uma,

⁴ vase revozini'uma, mene faine zamaradu ḡurizabuo haḡai'uma, ze zeḡe'a bare ḡihi'a hune

rae re'uma, Badi'a mene zamare borofadu zeḡe matu'u da'o zamare borofi'uma,

⁵ ebu Badi'a ḡurire gubani'uma, zu ḡaboneze ḡihune'ete'e Badi'aḡa inaraḡa'e hezahoha'uma. Ga vaze 'uguḡa mazaono'o vaḡino'i.

⁶ Zeḡe bo'aḡano nu'e vaze ne sifu diuḡadu zamarone kauriḡa roḡaeḡaroḡaeḡa zamaze au'ohe. Roḡae 'uguḡa'e haḡaize sau'a u'ano aduga odohe'ohe zu haḡai sau'a nunu haḡaihi rae zamare'ohe.

⁷ Ze'e iḡaiḡa edeḡa ma'ohe, rehano huga ederoga'e mene hune idaḡa.

⁸ Iane zu Iamubare'a Mose agiroharote'e teige, ḡuriro ihore azaḡa'e ihore huga agirohau'ohe. Ze'e sau'a da'o zamare'ohe zu ihore huga mene mae ḡihinadu Badi'a'a hezahozini'ohe.

⁹ Rehano zeḡe haḡai'e mene faḡa radiu ona'uma, mazaḡa vaze aheu e'e mazao nagini'a furerarote'e teige, ze'e kauriḡa rae vaze nidu'a deheru ederi'uma.

Ihore Ḡoe'a Ḡonaga

¹⁰ Ḡa'e eḡe moneo nidu'a edere'ohe. Eḡe ihore ḡoe'a, eḡe haḡai, e nagini veize gaue'ete'e, e Iesu mazao fie'ete'e, zamahe obone gigane'ete'e, vaze zamare borofe'ete'e zu aduganono'o edau gigaru'ete'e,

¹¹ vaze'a e sausauhirote'e, ebu e'a aduga boro hidirota'a'e ḡa edeḡa. Antioka, Ikonio zu Lusit- era haba'ano nagini'a eḡe mazao furerarote'e ebu e'a aduga e'e zamaḡano zamahe obone tirota'a'e zuni ḡa edeḡa. Rehano Zuhi'a Boro'a aduga e'e nidu'aono'o ḡabohiro.

¹² Hube hune, iniu Keriso Iesu teite tiburanadu Badi'a gubane'ena'a radihi rae ra'ete'e azağa nidu'a'e aduga hidi'uma.

¹³ U sau'a azağa zu so'oso'o azağa'e so'oso'otitadu sau'aze'a ufeta borora'uma.

¹⁴ Rehano ġa ġae'a ederirote'e ebu hube hune mae ġihine'ete'e ġoe'a huga 'aune hegoto'i, mazağa ġa iniu'a iho'irota'a'e edeğa.

¹⁵ Ebu ġa'e tahi'a madaġanono'o Buka Zaġoġa ederiro. Ebu Buka Zaġoġani'a zamarone huhuzağa ġaniro 'ahine, ġa'e Keriso Iesu mazao fiadu ġabone hide'ete'e moneo edere hune'ohe.

¹⁶ Buka Zaġoġa nidu'a'e Badi'a'a vase zamao gauadu zeġe'a mirihiro. E'ano'o a'e vase ihozoga, rozoga, duduzoga zu Badi'a ubumao haġai duduga ihozoga veize'e manoga.

¹⁷ E'ano'o Buka Zaġoġani'a ihozadu Badi'a mone vazeġani'a Badi'a gau haġaoga'e idara'uma zu gau manoga nidu'a faifaine haġai'uma.

4

¹ Keriso Iesu'e ġaboga azağa zu rune azağa kotazite'e vazeġa. Ani'e bare aradu vase nidu'a zuhi'azi'uma. E Badi'a zu Keriso Iesu ubumao riġa ġa'ohe.

² Ġa ġoere huga haramo'i, zu manoga madaġano ga sau'a madaġano 'aune haramoga veize inaro'i. Zamaġo riġa obone gigane'ena'a zu faine ihoze'ena'a, vase duduzo'i, zu rozo'i, ebu inarazo'i.

³ Mazağa vase'a ihore duduga mene igite'e madaġani'a ari'uma. E'e madaġano ze zeġe

urao haḡai sau'a haḡaifine, zeḡe'a egoga'e iniga rae ra'ete'e ḡoe'a da'o ihoze'ete'e azaḡa ḡeharu nu'ozi'uma.

⁴ Ze'e ḡoere huga mene igi'uma ebu irihine hegoti'uma.

⁵ Rehano ḡa'e nagini'a fureru'ete'e faine ḡiane'ena'a haḡao'i, aduga madaḡano zamaḡo obone gigano'i, Iesu hari manoga haramo'i, ebu Iesu'a ḡanirote'e gauga nidu'a haḡae haugo'i.

⁶ Vaini vuḡa be'unadu dibu'e'ete'e* teige, e amahi ruhe be'uniro ebu eḡe'a muhizite'e madaḡa'e haniteha.

⁷ E hari manoga veize faine utitiro, zu gauhe nidu'a ibigano dure oname butiro, ebu eḡe'a fie'ete'e obone giganiro.

⁸ E'ano'o e Badi'a ura ibigano duduga haḡadu Badi'a'a kini vadiga adiriga heuga naega manoga eḡe veize ruhibiro. E'e naega'e Zuhi'a Boro, kota vazega dudugani'a ane'a bare arite'e madaḡano ini'uma. A'e mene eḡe da'o, rehano iniu ani'a bare arite'e guhine hune'ete'e azaḡa nidu'a zini'uma.

Paulo'a Ane veize Timoteo Uminiro

⁹ Ga eḡe vaḡe ḡarihe aroga inaro'i,

¹⁰ mazaḡa Dema'a raha 'ahi ufeta zamaradu muhihiro ebu Tesalonika onamiro. Kiresike'e Galatia haba'a onamiro, u Tito'e Dalamatia haba'a onamiro.

* **4:6 4:6** Naba 15:5, 7, 10, 28:7. A'e Badi'a mazao dibu'ohau'ete'e ibiga 'ahoga. Vaini vuḡa'e dibu'o fataḡano be'une'ena'a, dibu'oharo.

¹¹ Luka da'o eġe teite radiu'ohe. Mareko zamahanadu ġae teite aro'i, mazaġa ani'e eġe gauo danahe'ete'e vazegā.

¹² Eġe'a Tukiko'e Efeso tuġuniro.

¹³ Ġa aro'idene, Toroa zamaġano eġe'a Kapo mazao modirote'e dabuaġa baruġa odohe aro'i. Zu eġe buka odohe aro'i, ebu mani ogaġa ranao mirihirote'e bukaġa nu'e hube hune odohe aro'i.

¹⁴ Auri hina ġau haġae'ete'e vazegā, Alesana'a eġe mazao sau'a ġehaġa haġairo. Zuhi'a Boro'a ane haġai naegā ha'uma.

¹⁵ Ġa zuni ani ġiano'i, mazaġa ani'a eme haramo riġa agiroharo.

¹⁶ E kotao eġe veize ġadahe birirotene, vase 'ahogani'a zuni mene danahiro, rehano nidu'a muhihiro. Rehano e Badi'a'a zeġe haġai sau'a rae modoga veize kurau'ohe.

¹⁷ Rehano eġe'a hari manogā nidu'a haramo hunifine zu Iuda mene azaġa nidu'a e'e igifine, Zuhi'a Boro'a eġe babaġano edanadu inarahiro. Ebu laioni hebeono'o e mae vaġihiro.

¹⁸ Zuhi'a Boro'a sau'a nidu'aono'o ġabohi'uma ebu ane'a zuhi'ani'ete'e adureġa haba'ano faifaine tutuhe onami'uma. Ani ni mae ġihinihi, onamo tuġutuġu. Amen.

Uhiu Ġoe'a

¹⁹ Pirisika zu Akila, ebu Onesiforo zu ane neo tiburu radiu'ete'e azaġa mazao eġe uhiu ġoe'a zo'i.

²⁰ Erasito'e Korinto zamaġano radiu'ohe, ebu Torofimo'e uginadu Mileto zamaġano muhiniro.

²¹ Nahune madaḡa 'izema mougano, ḡa ḡarihe 'ahao feuroga inaro'i. Eubulu, Pude, Linu, Kulaudia, zu nego nabudi nidu'a ḡae mazao uhiu ḡoe'a tuḡure'ohe.

²² Zuhi'a Boro'a ḡae teite radiu'eno'i, ebu zae mazao manoga furene'eno'i.

Buka Zaḡoḡa Ġoitore Iziga
The New Testament in the Uare language of Papua
New Guinea

Nupela Testamen long tokples Uare long Niugini

copyright © 2017-2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Uare

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Global Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-08-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Aug 2025 from source files dated 11 Aug 2025

c398f744-e34b-525a-a9fe-d04e84ab7b13